

BESLUT
2015-03-16

Dnr: 2014-04806

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 10 november 2014

Saken

Extra tillägg

Nämndens beslut

Nämnden beslutar att det ekonomiska underlaget ska beräknas utan hänsyn till NN:s pappas beräknande inkomst. Det ankommer på CSN att pröva ärendet mot denna förutsättning.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om extra tillägg för läsåret 2014/2015 och ingav intyg från socialförvaltningen om att hennes mamma saknar inkomst och har försörjningsstöd. Hon uppgav att mamman har ensam vårdnad om henne och att hennes pappa, som bor i ett annat land, inte tar någon del i vårdnaden om henne.

CSN avslag ansökan med motiveringen att styrkta uppgifter om pappans inkomst saknades. CSN anförde även följande. Om NN:s pappa inte är hennes vårdnadshavare ska detta styrkas med intyg. Den omständigheten att pappan inte bor i Sverige är inte ett synnerligt skäl att bortse från hans eventuella inkomst.

NN överklagade beslutet den 26 november 2014 och anförde bland annat följande. Hon bor med sin mamma som är ensamstående och arbetslös. Hon kan inte lämna uppgift om pappans inkomst, eftersom mamman lämnade hemlandet med barnen och pappan har ny familj. Pappan betalar inget underhåll och har aldrig gjort det. Det är inte som det står i Skatteverkets register att mamman delar vårdnaden om henne med pappan.

CSN överlämnade ärendet den 1 december 2014.

Från Migrationsverket har inhämtats vissa upplysningar.

NN har beretts tillfälle att inkomma med synpunkter i anledning av Migrationsverkets uppgifter.

På nämndens begäran har CSN inkommit med ett yttrande, av vilket framgår bl.a. följande.

CSN anser att mamman ska räknas som ensam vårdnadshavare för NN, då pappan endast är namngiven i folkbokföringsregistret.

Vid beräkningen av det ekonomiska underlag som ligger till grund för bedömningen av en studerandes rätt till extra tillägg ska inkomst och förmögenhet för föräldrar som har vårdnaden om den studerande räknas med (2 kap. 10 § och 12 § 1 st 1 p. studiestödsförordningen (2000:655)).

CSN inhämtar uppgifter om vem som är en studerandes vårdnadshavare från folkbokföringsregistret. För studerande som har invandrat till Sverige förekommer det i relativt stor utsträckning att en vårdnadshavare endast står namngiven. Personnummer för vårdnadshavaren saknas alltså.

ÖKS har i ett vägledande avgörande från den 13 oktober 2014, dnr. 2014-02924 angett att när det inte är fråga om flyktingar eller andra skyddsbehövande saknas normalt sätt skäl att, utan någon form av utredning, bortse från en persons inkomst när denne uppgivits var förälder. Om den uppgivne föräldern anlänt till Sverige eller inte saknar i det sammanhanget betydelse. I normalfallet krävs då någon form av bevisning som utvisar att föräldern på grund av någon mycket allvarlig yttre omständighet inte kan bidra till försörjningen, eller att det finns någon omständighet kopplad till brott mot familjen för att det ska föreligga synnerliga skäl att bortse från förälders inkomst. Enbart det förhållande att det kan föreligga svårigheter att styrka inkomsten för den som är förälder utgör inte synnerliga skäl.

En förälder, som saknar person- eller samordningsnummer, har inte invandrat till Sverige tillsammans med den övriga familjen och har sannolikt överhuvudtaget aldrig invandrat till Sverige. Registreringen som vårdnadshavare i folkbokföringen är då antagligen bara en registrering av en namngiven biologisk förälder och inte en förälder som deltar i vårdnaden.

CSN anser därför att det borde finnas större utrymme än idag att kunna bortse från en endast namngiven förälder som antecknats som vårdnadshavare i folkbokföringen. I annat fall måste den studerande antingen få fram dokumentation som visar att föräldern inte är vårdnadshavare, eller uppgifter om förälderns inkomst. Studerande kan ha stora problem med att få fram sådana uppgifter.

I det aktuella ärendet står det klart att NN inte kommit till Sverige som flykting. Båda hennes föräldrar står angivna som vårdnadshavare i folkbokföringsregistret, men pappan är endast namngiven. Enligt uppgift från mamman befinner sig pappan i hemlandet.

CSN anser att det inte framkommit någon mycket allvarlig yttre omständighet som visar att pappan inte kan bidra till försörjningen eller någon omständighet kopplad till brott mot familjen. På dessa grunder kan myndigheten därför inte bortse från pappan som vårdnadshavare.

CSN anser dock att en endast namngiven förälder som är antecknad som vårdnadshavare i folkbokföringen inte ska räknas som en förälder som har vårdnadsansvar om den studerande. CSN anser därför att mamman ska anses ha ensam vårdnad om NN.

NN har beretts tillfälle att lämna synpunkter med anledning av CSN:s yttrande.

Det antecknas att båda föräldrarna är angivna som vårdnadshavare i folkbokföringsregistret.

Författningsbestämmelser

Enligt 2 kap. 9 § studiestödsförordningen (2000:655) lämnas extra tillägg enligt följande tabell.

<i>Ekonomiskt underlag</i>	<i>Belopp per månad</i>
Mindre än 85 000 kronor	855 kronor
85 000-104 999 kronor	570 kronor
105 000-124 999 kronor	285 kronor

Av 2 kap. 10 § studiestödsförordningen framgår följande. Det ekonomiska underlaget utgörs av summan av

1. den studerandes och hans eller hennes föräldrars beräknade inkomster, och
2. en femtedel av den del av den studerandes och föräldrarnas sammanlagda förmögenhet som överstiger 75 000 kronor.

För en studerande som är gift beräknas det ekonomiska underlaget utan hänsyn till föräldrarnas inkomst och förmögenhet.

Om det finns synnerliga skäl, får det ekonomiska underlaget beräknas utan hänsyn till föräldrarnas inkomst och förmögenhet.

Enligt 2 kap. 12 § studiestödsförordningen avses med föräldrar

1. en förälder som har vårdnaden eller, i fråga om en studerande som har fyllt 18 år, senast haft vårdnaden om den studerande, och
2. en förälder som är sambo med en sådan vårdnadshavare.

Med föräldrar jämställs, enligt samma bestämmelse, den som är gift med sådan förälder till den studerande som ensam har eller, i fråga om studerande som fyllt 18 år, senast ensam har haft vårdnaden om den studerande.

Nämndens bedömning

Såsom redovisats ovan är båda föräldrarna antecknade som vårdnadshavare i folkbokföringsregistret. NN har emellertid uppgett att det endast är mamman som är hennes vårdnadshavare.

I ärendet har annat inte framkommit än att NN:s pappa befinner sig i hemlandet och att han endast är namngiven i folkbokföringsregistret, dvs. han saknar såväl person-

som samordningsnummer. Enligt nämndens mening kan detta inte förstås på annat sätt än att han endast är antecknad som förälder och inte som en verklig vårdnadshavare. Mot denna bakgrund och då det heller inte i övrigt framkommit något som motsäger NN:s uppgifter, finner nämnden, i likhet med CSN, att NN:s pappa inte ska anses vara hennes förälder i den mening som avses i 2 kap. 12 § studiestödsförordningen jämfört med 2 kap. 10 § samma förordning. Det ekonomiska underlaget ska således utgöras av summan av endast NN:s och hennes mammas beräknade inkomster. Någon prövning av frågan om det finns synnerliga skäl är, vid denna utgång, inte nödvändig. Överklagandet ska således bifallas.

Hans Göran Åhgren

Karin Nyström

Beslut har fattats av Charlotte Waas, ordförande, Anita Enocksson, vice ordförande, Hans Göran Åhgren, direktör, samt ledamöterna Johan Borre, Hans Eklund, Eva Gullfeldt, Mikael Herjevik och Birgitta Åkerman.

Föredragande: Karin Nyström

Kopia till CSN